

VRU

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วไลยอลงกรณ์

ในพระบรมราชูปถัมภ์

“กลุ่มปลูกผัก

ปลอดสารพิษ

บ้านแก่งสะเดา”

บ้านแก่งสะเดา

ตำบลห่มมหาเจริญ

อำเภอวังน้ำเย็น

จังหวัดสระแก้ว

โดย อาจารย์ ดร.พิษณุ แก้วตะพาน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

โครงการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหา
ความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของ
ประชาชนชุมชนบ้านแก่งสะเดา ตำบลห่ม
มหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น
จังหวัดสระแก้ว

ที่มาและความสำคัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นมหาวิทยาลัยที่พระราชาประสงค์ให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์มียุทธศาสตร์ประเด็นที่ 3 การพัฒนางาน พันธกิจสัมพันธ์และถ่ายทอดแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยมีกลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติจากภายในและภายนอก เพื่อร่วมกันศึกษาแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นและเสริมสร้างพลังให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนให้มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

หมู่ที่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จากการสำรวจชุมชน ตามโครงการพันธกิจสัมพันธ์แก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชนบท ทำให้คณะผู้จัดโครงการได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค คือ มีการปลูกพืชเชิงเดี่ยวจำนวนมาก และผลผลิตมีราคาตกต่ำ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มปรึกษาแลกเปลี่ยนและหาแนวทางแก้ปัญหาระหว่างชาวบ้านกับคณะอาจารย์ผู้จัดโครงการ จนได้โครงการที่เป็นที่ตกลงร่วมกันระหว่างชุมชนกับผู้จัดโครงการคือโครงการลดพื้นที่ปลูกอ้อยเพิ่มพื้นที่ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อสร้างรายได้

กลุ่มเป้าหมาย

สมาชิกชุมชนบ้านแก่งสะเดา จำนวน 10 คน (ครัวเรือน)

วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างความรู้ทักษะด้านการปลูกพืชผักปลอดสารพิษทดแทนการปลูกอ้อยให้แก่กลุ่มเป้าหมาย
- เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับกลุ่มอาชีพ/ครัวเรือนที่เป็นเป้าหมาย
- เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพ/ครัวเรือนที่เป็นเป้าหมาย

ขั้นตอนการดำเนินงานและการพัฒนากลุ่มปลูกผักปลอดสารบ้านแก่งสะเดา

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจข้อมูลชุมชน

- ❖ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่อ้อย ไร่มัน และปลูกข้าวเป็นหลัก
- ❖ ส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเอง และบางส่วนเช่า
- ❖ สภาพปัญหาคือไม่มีการรวมตัวกันของคนในชุมชน
- ❖ ต้องการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของคนในชุมชนซึ่งอาศัยจากฐานความรู้เดิมคือการทำเกษตรกรรม

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนงาน

- ❖ มีการตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์และชาวบ้านในกลุ่มว่าจะลดพื้นที่การปลูกอ้อย และเพิ่มพื้นที่การปลูกผักปลอดสารพิษ
- ❖ วางแผนร่วมกันในกลุ่มและกับหน่วยงานภาคี เพื่อเตรียมการดำเนินงานปลูกผักปลอดสารพิษ

ขั้นตอนที่ 3 เยี่ยมเยือนครัวเรือนสร้างแรงบันดาลใจ

- ❖ ลงพื้นที่บ่อยครั้งเพื่อสร้างความคุ้นเคย และลงไปตรวจเยี่ยมแปลงของแต่ละครัวเรือน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการเตรียมการพัฒนาแปลงปลูก

ขั้นตอนที่ 4 อบรมเชิงปฏิบัติการ

- ❖ อบรมพร้อมกับปฏิบัติการด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ ทั้งการสำรวจและทดสอบดินเบื้องต้น การทำปุ๋ยหมักปรับปรุงดิน การใช้เมล็ดพันธุ์พืช การใช้สารชีวภัณฑ์ การเก็บเกี่ยว และการตลาด ให้แก่เกษตรกร

ขั้นตอนที่ 5

การออกแบบโลโก้สติ๊กเกอร์ของผลิตภัณฑ์ผัก
ปลอดสารพิษ

ขั้นตอนที่ 6
การติดตามประเมินผลและการส่งข้อมูล
คืนชุมชน

ผลสำเร็จของโครงการ

- ✓ มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพปลูกผัก (อย่างไม่เป็นทางการ) ขึ้นในชุมชน และมีการบริหารจัดการ และแบ่งหน้าที่ดูแลและกันและกันภายในกลุ่ม
- ✓ รายได้ให้กับครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10.10 (ตั้งเป้าหมายร้อยละ 5)
- ✓ สมาชิกในกลุ่มมีความสุขมากขึ้น จากการพูดคุย แลกเปลี่ยนและนัดพบเพื่อทำกิจกรรม

แนวทางการต่อยอดโครงการในอนาคต

- จัดตั้งกลุ่มอาชีพปลูกผักปลอดสารพิษอย่างเป็นทางการ
- ขยายกำลังการผลิตและชักชวนคนในชุมชนหันมาผลิตผักปลอดสารพิษ
- สร้างและเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายให้มากขึ้นทั้งรัฐและเอกชน เพื่อขยายตลาดและการสนับสนุนอื่น ๆ

